

Konya Merkez Geleneksel Kadın İç Giyimleri ile Çağdaş Kadın İç Giyimlerinin Giysi Konforu Açısından Karşılaştırılması

Miyase ÇAĞDAŞ*
Arzu BOR**

ÖZET

Doğumla birlikte başlayan örtünme ihtiyacı, zaman içerisinde estetik gayesiyle çeşitlenmiş ve farklı giysi grupları oluşmuştur. İç giyim, dış giyim, üst giyim, özel amaçlı giyim olarak sınıflandırılan bu giysiler arasında, sağlığı koruyan, dış giyime iyi bir görünüm kazandıran iç giyim ise günümüzde olduğu gibi geçmişte de önemli bir yere sahipti. Türk kültürünün önemli örneklerini oluşturan, sanatsal özellikteki geleneksel giysiler arasında, Konya iline ait kadın iç giyimleri de yansıttıkları özellikler bakımından seçkin konumdadır. Ancak, geleneksel ve çağdaş kadın iç giyimleri giysi konforu açısından önemli özellikler sergilerken, üst ve dış giyimdeki değişimin iç giyime de yansımalarıyla, geçmişte kullanılanlar ile günümüzde kullanılanlar arasında farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Bu farklılıkların giysi konforu açısından belirlenmesi ve karşılaştırılması amacıyla yapılan bu çalışmada betimsel yöntem kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında beş adet Konya merkez geleneksel kadın iç giyimi, beş adet çağdaş kadın iç giyimi ele alınmış ve kullanılan malzeme, renk, uygulanan model ve kesim, üretim yöntemi ve dikiş tekniği, süsleme tekniği gibi ergonomik özellikler gözlem fişleri aracılığı ile incelenmiş, fotoğraflarla görsel olarak belgelenmiştir. Giysilerin ergonomik özellikleri dikkate alınarak tablolar oluşturulmuş, gözlem fişlerinden elde edilen bilgiler tablolara aktarılmıştır. Tablolardan elde edilen veriler ışığında sonuca ulaşmaya çalışılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: İç Giyim, Giysi, Giysi Konforu, Geleneksel, Çağdaş
Çalışmanın Türü: Araştırma

Konya Central Comparison of Traditional And Contemporary Women Underwear in the Aspect of Comfort

ABSTRACT

Clothing, which protects human body from natural effects and provides an aesthetic view, changed by the social, economical, technological progress, is the way of using clothes (Çağdaş, 2002; 1). Underwear, which has had unique examples from the times Turks lived in Central Asia until now, has an important place in Turkish outerwear (Çağdaş ve Özkan, 2005; 182).

Underwear, protects physical health of the body, relieves mental concerns and worries, aims to provide better look to the clothing and is worn under other clothes and next to the skin (Çileroğlu, 2006; 37). It is important that underwear should allow to move comfortably, keep the body temperature and be made by the cloth which absorb sweat (Bayraktar, 1996; 1). When traditional women underwear forms are analyzed, it is seen that living and working conditions of the region were taken into consideration (Aslan ve Çelik, 2008; 314).

From past until now women underwear has varied in time. It is known that this variety shows parallelism with the other clothes and a fitting cloth makes it compulsory to wear a bra or corset with regard to the physical feature. Hence, new underwear types reveal and naming of these underwear changes as well due to this variety (Çağdaş, Barışeri ve Kelleci, 1996; 9).

Traditional women underwear, which has an elite state in Turkish culture, shows significant properties in terms of materials used, colour, model-cutting, production method and sewing techniques and also attraction techniques. In the aspect of these properties, significant changes in contemporary women underwear stand out. In order to define changes, provide ergonomic harmony and movement flexibility, the purpose of usage of the cloth and the properties of the materials used and physical features of human the human body must be known very well. Underwear which is worn next to skin, made of cotton and silk in the past, artificial and synthetic today is a clothing type which is used to protect body health and give an aesthetic view to cloth (Ademoğlu, Baymış ve Badem, 1996; 20). If underwear is not selected carefully it afflicts outerwear. An harmony between an underwear which is not suitable for physical features or well-designed and an ergonomic outerwear. It is known that traditional

* Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi

** Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi

women underwear is weaved with natural materials such as silk, wool, cotton or silk-wool, silk-cotton mixtures and underwear was weaved plain and patterned (Umay, 1986; 8).

The clothes in the traditional style are naturally coloured and usually beige. Monocolor line exist on the edge of cloth, varying 1-1,5 cm. These lines are also naturally coloured (Çağdaş ve Ceranoğlu, 2009; 159). When the model-cutting examined, it is seen that patterns were not used for production in traditional style and a practically easy way has been followed. Haute Couture production has been made and both hand-made and machine sewing were also applied. It is also a positive side for sewing techniques which are strong and non-taking off easily and available to wash (Çağdaş, Barışeri ve Kelleci, 1996; 9). Fine lacing has been used in traditional women underwear of Turkish culture and it is also in limits of ergonomics. The subjects, being selected for the attraction, are being exhibited depending on the forms of materials, where will be used and the application technique (İlker, Tuncay ve Önoğlu, 1997; 28). Naturalist and anti-naturalist styles and also the style close to natural have been observed (Barışta, 1985; 235). Traditional women underwear which has a significant role in Turkish culture, has a great variety of cloth types.

Women have more different physiologic, psychologic and sociologic features than men and kids. Thus, women clothing varies in several aspects, comparing with men and kids clothing. Naturally, this difference is being seen on the clothes and shows the difference between the types of them. The difference in the clothing types also affect the materials used, colour, model-cutting, production method and sewing techniques and also attraction techniques (Çağdaş, 2002; 1). Underwear market in the day, presents the contemporary designs which are suitable for everybody in each age group and section and consisting with world fashion trends.

The purpose of this study is to examine the changes between traditional women underwear such as draped cloth, vest, shirt, princess seaming, underpants and contemporary women underwear such as undershirt, body, bra, combinations, slip, in the aspects of materials used, colour, model-cutting, production method, sewing technique and attraction technique.

In this scanning model research, the literature about the subject has been scanned, personal contacts with references have been made. The universe of this research consists of traditional underweares in Turkish clothing and universal contemporary women underwear. Five traditional, five contemporary women underwear are taken in this research's subject. Draped shirt, vest, shirt, princess seaming, underpants from traditional women underwear and undershirt, body, bra, combinations, slip were examined in ergonomic aspect. Ergonomic properties of traditional and contemporary underweares such as materials used, colour, model and cutting, production method and sewing techniques, attraction techniques analyzed with observation labels and visually documented with photographs. Tables were made by the ergonomic properties taken into account and filled with the information obtained from observation labels. By the collected data it is tried to be concluded, traditional and contemporary women underwear were compared and some recommendations were made.

Underwear should give the body physically free movement. It is very important that women underwear should be suitable for bodies, not limit the movements, have the comfortable and useful features. Thus, traditional and contemporary women underwear were examined through the type of cloth, material, colour, applied model and cutting techniques, production and sewing techniques, selected subjects for attraction, attraction techniques and compatibility with the body, in order to determine the features about clothing comfort.

Keywords: Underwear, Clothing, Clothing Comfort, Traditional, Contemporary.

The Type Of Research: Research.

1. GİRİŞ

Giyim, vücudu doğanın etkilerinden koruyan, kişiye estetik görünüm kazandıran, sosyal, ekonomik, teknolojik gelişime paralel olarak değişen, gelişen, çeşitli cinsteki giysilerin kullanım biçimidir (Çağdaş, 2002; 1). Orta Asya'dan başlayarak günümüze kadar seçkin örnekler veren Türk giyimi içerisinde iç giyimin önemli bir yeri vardır (Çağdaş ve Özkan, 2005; 182).

İç giyim, vücudun fiziksel sağlığını koruyan, ruhsal kaygı ve endişeleri gideren, dış giyime iyi bir görünüm kazandırmayı amaçlayan, doğrudan tene giyilen giysilerdir (Çileroğlu, 2006; 37). İç giyimde modelin rahat hareket etmeyi engellememesi ve vücut ısısını koruyan ve teri emecek kumaşlardan yapılmış olması önemlidir (Bayraktar, 1996; 1). Geleneksel kadın iç giyim kalıp formları incelendiğinde, kullanıldıkları bölgenin yaşam koşulları ve çalışma şartları göz önünde tutularak hazırlandığı görülmektedir (Aslan ve Çelik, 2008; 314).

Geçmişten günümüze kadın iç giyimleri zamanla değişiklik göstermiştir. Bu değişimin, dış giyim ile paralellik gösterdiği bilinmekte ve vücuda oturan bir giysi; vücut özelliğine göre sutyen, korse kullanımını zorunlu hale getirmektedir. Böylece iç giyimde yeni giysi cinsleri ortaya çıkmakta ve bazı giysilerde yapılan değişikliklerle, giysilerin isimlendirilmesinin de değiştiği görülmektedir (Çağdaş, 1996; 9).

Türk kültürü içerisinde, yansıttıkları özellikler bakımından seçkin bir konumda olan geleneksel kadın iç giyimleri; kullanılan malzeme, renk, model-kesim, üretim yöntemi ve dikiş tekniği, süsleme tekniği bakımından önemli özellikler sergilemektedir. Bu özellikler bakımından çağdaş kadın iç giyimlerindeki önemli değişim dikkat çekerken; değişimleri belirlemek, giysiye ergonomik açıdan uyum ve hareket serbestliği kazandırmak için; giysinin kullanım amacı ve kullanılan malzemelerin özellikleri ile insan vücudu hakkında yeterli bilgiye sahip olmak önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırmanın evrenini Konya merkez geleneksel kadın iç giyimleri ve evrensel, çağdaş kadın iç giyimleri oluşturmaktadır. Örneklemini ise Konya ilindeki özel koleksiyonlarda bulunan 1950, 1960'lı yıllara ait beş adet geleneksel kadın iç giyimi ile 2000'li yıllara ait beş adet çağdaş kadın iç giyimi oluşturmaktadır. Geleneksel kadın iç giyimlerinden kıvratma gömlek, iç fanila (fanne), sıkma, tikolta, iç don; çağdaş kadın iç giyimlerinden atlet, body, sutyen, kombinezon, külot ergonomik özellikleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın konusunu oluşturan iç giyimlerle ilgili bilgilerin incelenmesinde, çözümlenmesinde ve yorumlanmasında betimsel yöntem kullanılmıştır. Konu ile ilgili literatür taranmış, kaynak kişiler ile kişisel iletişimler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında ele alınan kadın iç giyimlerinde kullanılan malzeme, renk, uygulanan model ve kesim, üretim yöntemi ve dikiş tekniği, süsleme tekniği gibi ergonomik özellikler gözlem fişleri aracılığı ile incelenmiş, fotoğraflarla görsel olarak belgelenmiştir. Giysilerin ergonomik özellikleri dikkate alınarak tablolar oluşturulmuş, gözlem fişlerinden elde edilen bilgiler tablolara aktarılmıştır. Tablolardan elde edilen veriler ışığında sonuca ulaşmaya çalışılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur. Araştırma Haziran 2011- Ekim 2011 tarihleri arasında uygulanmıştır.

3. GELENEKSEL KADIN İÇ GİYİMLERİ

İç giyim, ten üzerine giyilen, eskiden pamuklu ve ipekli, günümüzde ise suni ve sentetik kumaşlardan yapılan; vücut sağlığını korumak, üzerine giyilen giysiye estetik görünüm kazandırmak amacıyla kullanılan giyim çeşididir (Ademoğlu vd., 1996: 20).

Geleneksel kadın iç giyimlerin doğal liflerle dokunduğu, bu dokumalarda ipek, yün, pamuk veya ipek-yün, ipek-pamuk karışımının kullanıldığı; desenli ve düz olmak üzere iki türlü dokumanın üretildiği bilinmektedir (Umay, 1986: 8).

Geleneksel kadın iç giyimlerinde kullanılan kumaşlar boyanmamakla birlikte doğal rengi açık kremdir. Kumaş kenarlarında 1-1,5 cm arasında değişen kalınlıklarda tek renk çizgi bulunmaktadır. Bu renkli çizgiler doğal kökboyları ile oluşmaktadır (Çağdaş ve Ceranoğlu, 2009: 159).

Geleneksel kadın iç giyimlerin model-kesim özellikleri incelendiğinde; üretimi sırasında kalıp kullanılmadığı, pratik bir sistem uygulandığı görülmektedir.

Dikime gelindiğinde, haute couture¹ üretim yöntemi kullanıldığı, dikiş tekniklerinden elde ve makede dikilen örneklerin olduğu da bilinmektedir. Kullanılan dikiş tekniklerinin yıkanmaya elverişli, çabuk sökülme, sağlam dikiş teknikleri olduğu da gözden kaçmamaktadır (Çağdaş vd., 1996: 7). Türk kültüründe yer alan geleneksel kadın iç giyimlerinin dikiminde, iğne oyası ile yapılan çeşitli dikiş tekniklerinin uygulandığı ve bu tekniklerin ergonomik özelliklerde olduğu görülmektedir.

Geleneksel iç giyimlerin süslenmesinde seçilen konular; eşyaların formuna, kullanılacağı yere ve işleme tekniğine göre değişik kompozisyonlar içinde sergilenmektedir (İlker vd., 1997: 28). Konuların biçimlendirilmesinde genellikle natüralist ve anti natüralist bir üslup gözlenmekte ve gerçeğe yaklaşan formlar kullanılmaktadır (Barışta, 1985: 235).

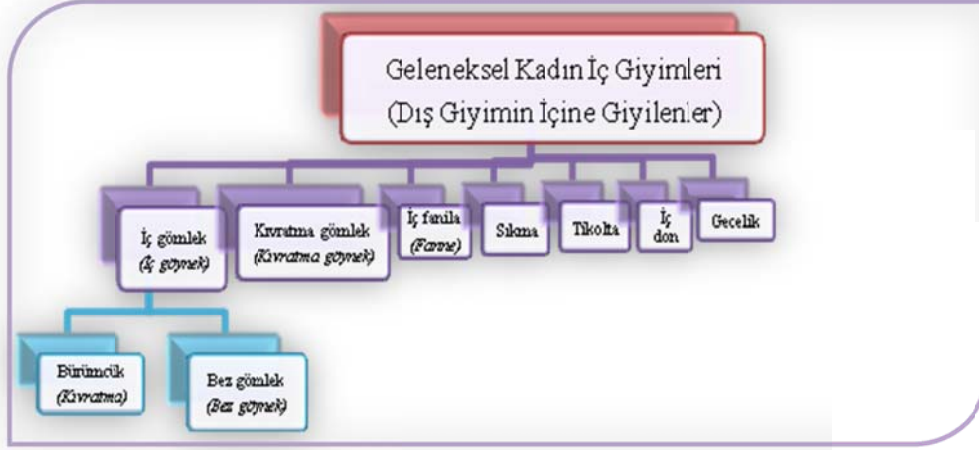
Türk kültürü içerisinde önemli bir yere sahip olan geleneksel kadın iç giyimleri giysi cinsleri bakımından zenginlik arz ederken, Konya geleneksel kadın iç giyiminde yer alan giysiler, sanat özelliği taşımaktadır. Bu giysiler; sağlıklı, dayanıklı ve estetik görünümdeki kumaşları ile dikkate çekerken, aynı zamanda Türk kadınının ince zevkini ve üstün yeteneğini yansıtmaktadır.

Konya geleneksel kadın iç giyim cinsleri şöyle ifade edilebilir;

Geleneksel kadın iç giyimlerinden bez gömlek, halk dilinde 'bez göyneke' olarak isimlendirilir. El tezgâhlarında dokunan ince, yumuşak kumaşlardan, patiska (pamuklu), keten gibi kumaşlardan yapılır. Geniş ve kumaş eninin verdiği kadar kesilen bez gömlek, omuzu dikisiz kesilip, oyuntulu yakalardan sıfır yaka uygulanır. Ön ortasında pat ya da yaka yırtmacı bulunur ve boyu kalça ile diz arasında değişir. Takma kol veya takma kimono kol, kol altına katlanınca üçgen şeklini alan kare kuş parçaları yerleştirilir, kol boyu kısa ya da dirsek ile bilek arasında biter (Çağdaş, 1996: 35).

¹ Moda endüstrisinin zirvesinde yer alan, özel kostüm şeklinde hazırlanan tasarımlardır. Giysi, genel olarak kaliteli malzeme ile detaylara ve bitmiş şekline son derece önem verilerek, çoğunlukla elle dikilir. 'Haute Couture' 18. Yüzyıl Fransa'sında Versailles'daki saray modalarının Avrupa'da taklit edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Modern endüstri, özel tasarımlar yapan ve bunları canlı modellerle sergileyen Charles Frederick Worth (1826-1895) tarafından başlatılmıştır (Ambrose, Harris; 2012: 127).

Kıvratma gömlek (kıvratma göynek), genellikle oyuntulu yakalı, bazı örneklerin ön ortası yakadan başlayan yırtmaçlı, uzun ya da kısa kollu, boyu dizüstü ve diz altı arasında değişen uzunluklarda olan; pamuklu el dokuması kıvratma kumaştan yapılan, geleneksel kadın iç giyiminde yer alan giysidir (Çağdaş vd.,1996: 42).

Şekil 1: Geleneksel Kadın İç Giyimleri

İç fanila (fanne), diğer iç giyimlerden farklı olarak vücut duruşunu düzeltmekten çok vücut sağlığını koruyan, yazın teri emen, kışın vücut ısını korumaya yardımcı bir iç giyimdir (Türk Dil Kurumu, 2005: 984). Genellikle oyuntulu yakalı; kolsuz, kısa ya da uzun kollu; boyu bel ile kalça arasında değişen uzunluklarda olan; pamuklu ve yünlü kumaştan yapılan giysidir.

Sıkma, göğüslerin dik durması için kullanılan yelek şeklindeki iç giyim, yuvarlak yakalı ve göğüs altından korsajlıdır. Ön ortasında birbiri üstüne gelecek şekilde iki kapak olur ve bunların uçlarında uçurluk bulunur. Uçurlarda göğüs altından bağlanan sıkma, giyenin vücudunu sıkıca sarar (Sezgin, 1985: 424).

Tikolta, oyuntulu yakalı, kolsuz veya askılı, boyu diz üstü ile diz arasında değişen uzunluklarda olabilen geleneksel iç giyimdir (Çağdaş ve Özkan, 2005: 183).

İç don, belden ayak bileğine kadar uzanan, paçaları dar olan bir çeşit şalvardır. Ağ kısmı oyuntuludur. Yanda yırtmaç bulunur ve beline uçkur geçirilir. Bazı donların paça ağızları çeşitli tekniklerle süslenir (Sezgin, 1985: 422).

Gecelik, genellikle yuvarlak yakalı, robadan büzgülü ya da ön ortası yakadan bele kadar yırtmaçlı, bazen düğme yerine bir kurdele ile bağlanıp kapatılan, yaka çevresi ve kol ağzı hazır fisto, tığ oyası (tentene) veya çeşitli kanaviçe, nakış gibi tekniklerle süslenen, boyu diz altında biten, vücuda oturmayan bol modeldeki iç giyimdir.

Konya merkez geleneksel kadın iç giyimlerinden incelenen kıvratma gömlek (kıvratma göynek), iç fanila (fanne), sıkma, tikolta, iç don örnekleri özellikleriyle aşağıda verilmiştir.

Örnek 1. Arzu Bor Özel Koleksiyonundan 1950’li Yıllara Ait Kıvratma Gömlek (Kıvratma Göynek)

Giyside ana malzeme olarak kıvratma kumaş (pamuklu) kullanılmıştır. Kumaşta ana renk krem rengi, yardımcı renk sarı renktir. Krem rengi dikiş ipliği (pamuklu) ve süslemede krem rengi dantel ipliği (pamuklu) kullanılmıştır. Ön ve arka bedene omuzdan etek ucuna düz inen kuplu ve hafif geniş kesim uygulanmış ve kıvratma gömleğin yanı dikişsiz tasarlanmıştır. Ön ve arka beden ortaları kumaş katı düşünülmüş, ön ve arka beden birlikte kesilerek omuz dikişi uygulanmamıştır. Gömleğin yan parçaları ayrı kesilerek omuz dikişi uygulanmıştır. Etek ucu, beden genişliğinde; boyu ise diz üzerinde düşünülmüştür. Sıfır yaka tasarlanan giysiye, kol üstü oyuntusuz takma, kol altı beden yan parçası ile birlikte çıkan üçgen kuşlu kol kesimi uygulanmıştır. Haute couture üretim olan kıvratma gömlekte ana dikiş tekniği olarak, çırpma dikiş ve elde baskı dikiş; yardımcı dikiş tekniği olarak elde kapalı baskı, pervaz ve dikiş payı içe doğru bükülüp ince kıvrılarak ve çırpma dikiş uygulanarak oluşturulan kenar temizleme tekniği kullanılmıştır. Tığ danteli tekniği ile hazırlanan kenar danteli giysinin yaka çevresine çırpma dikiş ile tutturulmuştur. Süslemede, geometrik bezeme (daire, yarım daire) konu olarak seçilmiş, tığ danteli (tentene) tekniği kullanılmıştır.

Örnek 2. Miyase Çağdaş Özel Koleksiyonundan 1960'lı Yıllara Ait İç Fanila (İç Fanne)

Yavruağzı renkte olan iç fanilada (iç fanne) pamuklu örme kumaş, krem rengi dikiş ipliği ve düğme, süslemede yavruağzı harç kullanılmıştır. Omuzu dikişsiz, yanları dikişli tasarlanan iç fanilanın bedenine kol altından aşağıya düz inen bol kesim uygulanmıştır. Boyu kalça hizasında düşünülmüştür. Köşeleri yuvarlanmış kare yakalı iç fanila yarım patlı olarak tasarlanmıştır. Yakanın her iki tarafına, hafif kavisli üçgen kesim uygulanarak genişletilen bölüm üst tarafta birleştirilmiştir. Oyuntusuz düşük takma kolun ağzına, manşet görünümünde elastik özellikte örme kumaştan bant geçirilmiştir. Türkiye’de hazır giyim üretiminin ilk örneklerinden olduğu düşünülen iç fanila, overlok dikiş (üç iplik), yakadan aşağıya doğru uygulanan hafif kavisli üçgen kesim üzerine makinede çift sıra spor dikiş uygulanmıştır. Yaka çevresi, pat kenarında devam edecek şekilde harç dikilerek süslenmiştir. Süslemede, geometrik bezeme (‘C’ kıvrım, düz çizgi) konu olarak seçilmiş harç dikme tekniği uygulanmıştır.

Örnek 3: Sema Arı Özel Koleksiyonundan 1960'lı Yıllara Ait Sıkma²
(Ceranoğlu, 2010: 317).

Giyside ana malzeme olarak desenli poplin, yardımcı malzeme olarak jarse (sentetik kumaş) kullanılmıştır. Desenli kumaşta ana renk olarak lacivert ve beyaz, yardımcı renk olarak nil yeşili ve fuşya (jarse) mevcuttur. Yardımcı malzemede krem rengi dikiş ipliği (pamuklu) ve tahta pamuk (pamuklu), süslemede krem rengi ve beyaz dikiş ipliği (pamuklu) kullanılmıştır. Ön ve arka bedene, omuzdan etek ucuna hafif açılımlı kesim uygulanmış ve sıkmanın yanı dikişli olarak kesilmiştir. Ön ve arka beden ortaları kumaş katı düşünülmüş, ön ve arka beden birlikte kesilerek omuz dikişi uygulanmamıştır. Etek ucu açılımlı; boyu ise kalça hizasında düşünülmüştür. Sıfır yaka uygulanmış, takma kimono kol tasarlanmış, kol altlarına katlanınca üçgen şeklini alan kare kuş parçaları yerleştirilmiştir. Asimetrik kapanma (bant ile fiyonk oluşturarak) uygulanmış, ön ortasına geçirilen yakada 4 cm., etek ucunda 12 cm. genişliğinde kapanma payı parçası ile sağ sola kapanarak sağlanmıştır. Haute couture üretim olan sıkmada, ana dikiş tekniği olarak, makinede düz dikiş; yardımcı dikiş tekniği olarak, makinede spor dikiş uygulanmıştır. Kenar temizlemede, makinede kapalı baskı, elde kapalı baskı ve pervaz (elde kapalı baskı uygulanmış) kullanılmıştır. Kapitone³ (sırma) tekniği uygulanmıştır.

² Kadınların göğüslerinin düzgün durması için kullandıkları, önü kapalı, yandan iliklenen ya da kaytanla bağlanan bir giysidir (Arzu Çağdaş ile kişisel iletişim, 24.08.2011).

³ Kumaşın altına tahta pamuk, sünger, elyaf, pazen gibi malzeme yerleştirilerek, kumaş üzerinden elde veya makinede düz/zıkkak dikiş ile oluşturulan süsleme tekniğidir (Sever, 1988: 143).

Örnek 4. Zehra Demiröz Özel Koleksiyonundan 1950'li Yıllara Ait Tikolta

Tikoltada ana malzeme olarak açık yeşil patiska kumaş (pamuklu) kullanılmıştır. Süslemede bordo, sarı, koyu yeşil nakış ipliği (pamuklu) kullanıldığı görülmektedir. Straplez kesimli tikoltanın ön ve arka ortası kumaş katı, ön ve arka bedeni pensli, yanları dikişli kesilmiştir. Etek ucu hafif açılımlı ve boyu diz altında tasarlanmıştır. Haute couture tekniği ile hazırlanan tikoltaya elde baskı dikiş ve ingiliz dikişi uygulanmıştır. Tığ danteli (tentene) tekniği ile kenar danteli uygulanmış, giysinin straplez kesimine ve etek ucuna çırpma dikiş ile tutturulmuştur. Süslemede, bitkisel bezeme (gül, dal, yaprak), geometrik bezeme (kare, düz çizgi) ve figürlü bezeme (arı) konu olarak seçilmiş, tığ danteli (tentene) tekniği uygulanmıştır.

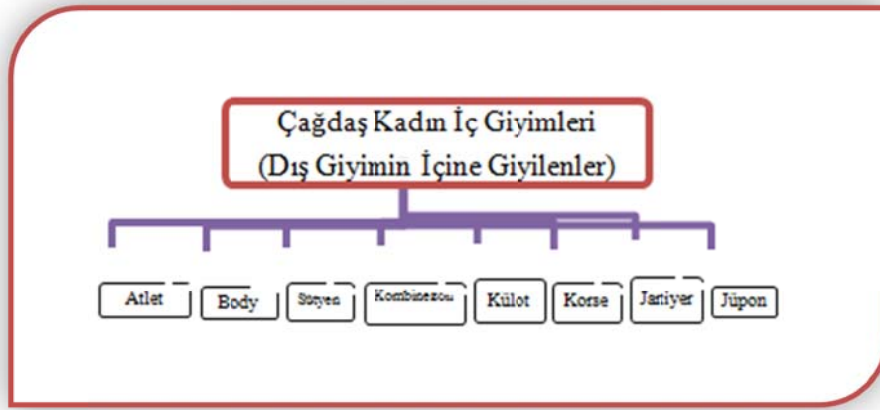
Örnek 5: Zehra Demiröz Özel Koleksiyonundan 1950'li Yıllara Ait İç Don

Giyside açık pembe patiska kumaş (pamuklu) kullanılmıştır. Yardımcı malzemede açık pembe dikiş ipliği (pamuklu) ve süslemede mor, koyu mavi, pembe, sarı, açık yeşil, koyu yeşil, siyah ve koyu pembe nakış ipliği (pamuklu) kullanılmıştır. Geniş ve yanları dikişsiz tasarlanan paçalı iç donun belinden ağ dikişine üçgen inen korsaj uygulanmıştır. Ağına, önden ve arkadan bakıldığında üçgen görünümünde bütün bir ağ parçası yerleştirilmiştir. Boyu diz üzerinde tasarlanan giysinin paça iç kısmına paçayı genişletmek

amacıyla parça geçirilmiş ve paçanın yanları kavisli düşünülmüştür. Giysinin beline uçurluk çalışılmış ve lastik geçirilmiştir. Haute couture tekniği ile hazırlanan giysiye elde baskı dikiş uygulanmış, dikiş payları temizlenmemiştir. Paçası, ince sarma tekniği ile yarım daireler oluşturularak temizlenmiştir. Süslemede, bitkisel bezeme (hercai, dal, yaprak) konu olarak seçilmiş, elde nakış tekniği uygulanmıştır.

4. ÇAĞDAŞ KADIN İÇ GİYİMLERİ

Kadın, erkek ve çocuktan farklı fizyolojik, psikolojik, sosyolojik özelliklere sahiptir. Bu nedenle kadın giysileri, erkek ve çocuk giysilerinden pek çok yönden farklılık göstermektedir. Doğal olarak bu farklılık, giysiye yansımakta ve cinslerindeki farklılığı da ortaya koymaktadır. Giysi cinslerindeki ayrılık; kullanılan malzeme, renk, model-kesim, üretim yöntemi ve dikiş teknikleri ile süsleme tekniğini de etkilemektedir (Çağdaş, 2002: 1). Günümüzde iç giyim sektörü, her kesime ve yaş grubuna hitap eden, dünyadaki moda trendlerine uygun çağdaş tasarımları insanların beğenisine sunmaktadır.

Şekil 2. Çağdaş Kadın İç Giyimleri

Çağdaş kadın iç giyim cinsleri şöyle ifade edilebilir;

Atlet, ince pamuklu kumaştan yapılan, yaz aylarında terden kış aylarında soğuktan korumak amacıyla giyilen, kolsuz, derin yakalı, askılı tarzda kadın iç giyimidir (Çardak ve Değirmenci, 2007: 13).

Sutyen, kadınların göğüslerini desteklemek, tutmak ve estetik görünüm kazandırmak için kullanılan iç giysidir (Yakartepe, 1995: 868). Vücut özelliklerin gereği olarak kadınların vazgeçilmez, en önemli giysilerinden sutyen üretiminde ergonomik özellikler dikkate alınmakta ve çok çeşitli seçenekler sunulmaktadır. Askılı, askısız, dikişsiz, mideli sutyen seçenekleri arasında bulunmaktadır.

Kombinezon, oyuntulu yakalı, kolsuz, ince veya kalın askılı, boyu dizden yukarıda veya aşağıda olabilen, suni ipek veya sentetik kumaşlardan üretilen kadın iç giyimidir (Çağdaş ve Özkan, 2005: 183).

Şekil 3: İç Giyim 18. Yüzyıldan Günümüze Değişimi
(www.elearningexamples.com), [Erişim tarihi: 20.08.2011].

Kısa, beli lastikli iç çamaşırı (Türk Dil Kurumu, 2005: 1282) şeklinde tanımlanan külotu Yakartepe: “Çeşitli kumaşlardan yapılan, beli lastikli, paçaları değişik uzunlukta olabilen, gövdenin belden aşağısını kapatacak şekilde çok çeşitli formlarda üretilebilen iç giysi” olarak tanımlamaktadır (1995: 866).

Korse, çoğunlukla karın kısmını destekleyen, kalçaya ve bele form vermeyi amaçlayan destekleyici ve biçimlendirici etkiye sahiptir (Yakartepe, 1995: 872). Paçalı, paçasız (külot), mideli ve beden (bütün) korse olarak sınıflandırılmaktadır. Çorapların düşmesini önlemek ve gergin durmasını sağlamak için kullanılan lastik askılı iç giysi olan jartiyer ise başka bir çağdaş kadın iç giyimidir (Tekel, 1990: 13).

Jüpon, etek ve elbiselerin içine giyilen, ışıktaki kumaşın içini göstermesine ve yürüme sırasında kumaşın elektrikleterek yukarı tırmanmasını engelleyen, genellikle sentetik ve kayan kumaşlardan yapılan iç etektir (Çardak ve Değirmenci, 2007: 13).

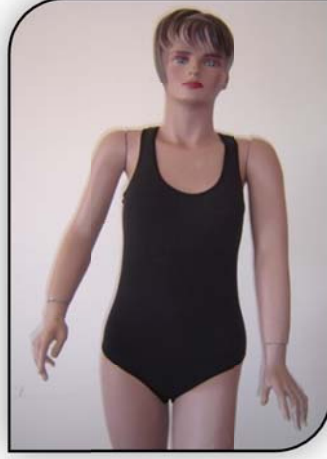
Çağdaş kadın iç giyimlerinden incelenen atlet, body, sutyen, kombinezon, külot örnekleri özellikleriyle aşağıda verilmiştir.

Örnek 6: Çağdaş Kadın İç Giyiminden Atlet

Atlette beyaz penye kumaş, hazır harçlardan dantel, beyaz dikiş ipliği (polyester) kullanılmıştır. Vücut formuna göre tasarlanan atletin üst kısmı göğüs üzerinde sivri bitecek şekilde, ön-arka ortası kumaş katı düşünülmüş ve askı uygulanmıştır. Etek ucu beden genişliğinde, boyu ise kalça hizasında tasarlanmıştır.

Atlet ‘V’ yakalı (model uygulamalı), kolsuz çalışılmıştır. Hazır giyim tekniği ile üretilen atlet, overlok dikiş ile dikilmiş, etek ucuna çift sıra spor dikiş uygulanmıştır. Süslemede, bitkisel bezeme (gül, yaprak) konu olarak seçilmiş, dantel dikme tekniği uygulanmıştır.

Örnek 7: Çağdaş Kadın İç Giyiminden Body

Siyah penye kumaştan yapılmış body, siyah dikiş ipliği (polyester) ile dikilmiştir. Vücut formuna göre, ön ve arka ortası kumaş katı, omuzu ve yanları dikişli çalışılan giysiye oyuntulu sıfır yaka uygulanmış ve alt kısmı külot formunda tasarlanmıştır. Kolsuz çalışılan bodyde kapanma, ağ kısmında önden arkaya doğru fermejüp (çıt çıt) ile sağlanmıştır. Body hazır giyim tekniği ile üretilmiş, overlok dikiş ile dikilmiş, biye ile kenar temizleme tekniği uygulanmıştır. Süsleme uygulanmamıştır.

Örnek 8: Çağdaş Kadın İç Giyiminden Sutyen

Sutyende ana malzeme olarak beyaz, hazır harçlardan dantel, yardımcı malzeme olarak beyaz penye kumaş ve beyaz dikiş ipliği (polyester) kullanılmıştır. Göğüs formuna göre, sutyenin üst kısmı göğüs üzerinde sivri bitecek şekilde, göğüs kısmı iki parçadan, pensli ve yanları dikişsiz çalışılmıştır. Göğsün üst kısmı sivri bitecek biçimde askılı, boyu göğüs altında tasarlanmıştır. Yakasız ve kolsuz çalışılan sutyen arka

ortasında kopça ile kapanma sağlanmıştır. Hazır giyim tekniği ile üretilen sutyen, overlok dikiş ile dikilmiş, makinede düz dikiş uygulanmıştır. Süslemede bitkisel bezeme (çiçek, dal) konu olarak seçilmiş, dantel dikme tekniği ile hazır harç sutyenin üst-kenar kısmına uygulanmıştır.

Örnek 9. Çağdaş Kadın İç Giyiminden Kombinezon

Beyaz kombinezonda jarse kumaş, beyaz dikiş ipliği (polyester) kullanılmıştır. Vücuda hafif oturan kombinezonun ön ve arka ortası kumaş katı düşünülmüş, kombinezonun üst kısmı göğüs üzerinde sivri bitecek şekilde, etek ucu hafif açılımlı, boyu diz üzerinde tasarlanmıştır. Önde 'V' yaka (model uygulamalı), arkada starplez kesim uygulanmıştır. Kombinezonda hazır giyim tekniği ile overlok dikiş uygulanmış, ön bedende göğüs kısmına ve etek ucuna hazır harçlardan dantel dikilmiştir. Süslemede, bitkisel bezeme (çiçek, yaprak), geometrik bezemeden (yarım daire, daire) konu olarak seçilmiş, hazır harç ile dantel dikme tekniği uygulanmıştır.

Örnek 10: Çağdaş Kadın İç Giyiminden Külot

Yavruağzı renk külotta ana malzeme olarak penye kumaş, yardımcı malzeme ve süslemede yavruağzı renk dikiş ipliği (polyester) ve hazır harç olan dantel kullanılmıştır. Vücut formuna göre tasarlanan külotun paça kısmında hafif paçalı görünüm sağlanmıştır. Hazır giyim tekniği ile üretilen külot, seyrek ince sarma tekniği ile dikilmiş, penye kumaşın payları overlok ile temizlenmiştir. Kolay giyip çıkarmak ve vücut formuna uyumu düşünülerek beline hazır harç olan lastikli dantel geçirilmiştir. Süslemede, bitkisel bezeme (gül, gonca, dal, yaprak), geometrik bezeme (daire) konu olarak seçilmiş, dantel dikme tekniği uygulanmıştır.

5. TABLOLAR ve BULGULAR

Tablo 1. Kadın İç Giyiminde Yer Alan Giysi Cinsleri

Giysi Cinsi	Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyiminde Yer Alan Giysi Cinsleri	Kıvratma Gömlek	1
	İç Fanila	1
	Sıkma	1
	Tikolta	1
	İç Don	1
Çağdaş Kadın İç Giyiminde Yer Alan Giysi Cinsleri	Atlet	1
	Body	1
	Sütyen	1
	Kombinezon	1
	Külot	1

Geleneksel kadın iç giyiminde yer alan giysi cinslerinden kıvratma gömlek, iç fanila, sıkma, tikolta, iç don, çağdaş kadın iç giyiminde ise atlet, body, sütyen, kombinezon ve külot giysi cinslerinin incelendiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2. Kadın İç Giyiminde Kullanılan Malzemeler

Kullanılan Malzemeler		İç Giyim Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyimlerinde Kullanılan Malzemeler	Kullanılan Kumaşlar	Kıvratma Kumaş(Bürümcük)	1
		Örme Kumaş	1
		Desenli Poplin	1
		Patiska (pamuklu)	2
	Yardımcı Malzemeler	Jarse	1
		Dikiş İpliği	5
		Düğme	1
		Tahta Pamuk	1
	Kullanılan Süsleme Malzemeleri	Dantel İpliği	1
		Dikiş İpliği	1
		Nakış İpliği	2
		Hazır Harç	1
Çağdaş Kadın İç Giyimlerinde Kullanılan Malzemeler	Kullanılan Kumaşlar	Penye	4
		Dantel (Hazır Harç)	3
		Jarse	1
	Kullanılan Yardımcı Malzemeler	Penye	1
		Dikiş İpliği (polyester)	5
		Kopça	1
		Fermejüp	1
	Kullanılan Süsleme Malzemeleri	Dantel (Hazır Harç)	3

İncelenen geleneksel kadın iç giyimlerinde; patiska (pamuklu) kumaş, çağdaş kadın iç giyimlerinde; penye kumaş birinci sırada yer almaktadır. Geleneksel kadın iç giyimlerinde dikiş ipliğinin (pamuklu) giysilerde en çok kullanılan yardımcı malzeme olduğu anlaşılmaktadır. Çağdaş kadın iç giyimlerinde ise çoğunluğu dikiş ipliğinin (polyester) oluşturduğu görülmektedir. Geleneksel kadın iç giyimlerin süslenmesinde nakış ipliği tercih edilirken; çağdaş kadın iç giyimlerin süslenmesinde hazır harç olan dantel tercih edilmektedir.

Tablo 3. Kadın İç Giyiminde Kullanılan Renkler

Kullanılan Renkler		İç Giyim Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyimlerinde Kullanılan Renkler	Kumaşta Kullanılan Ana Renkler	Beyaz	1
		Krem Rengi	1
		Yavruağzı	1
		Açık Yeşil	1
		Lacivert	1
	Kumaşta Kullanılan Yardımcı Renkler	Sarı	1
		Nil Yeşili	1
		Fuşya	1
	Yard. Malzemede Kullanılan Renkler	Beyaz	2
		Krem Rengi	5
	Süslemede Kullanılan Renkler	Beyaz	1
		Krem Rengi	2
		Yavruağzı	2
		Pembe	1
		Koyu Pembe	1
		Bordo	1
		Sarı	2
		Açık Yeşil	1
		Koyu Yeşil	2
Mor		1	
Koyu Mavi		1	
Siyah		1	
Çağdaş Kadın İç Giyimlerinde Kullanılan Renkler	Kumaşta Kullanılan Ana Renkler	Beyaz	3
		Yavruağzı	1
		Siyah	1
	Yardımcı Malzemede Kullanılan Renkler	Beyaz	3
		Yavruağzı	1
		Siyah	1
	Süslemede Kullanılan Renkler	Beyaz	3
Yavruağzı		1	

İncelenen geleneksel kadın iç giyiminde çeşitli renklerin kullanıldığı dikkat çekmekte; çağdaş kadın iç giyiminde beyaz rengin tercih edildiği görülmektedir. Geleneksel kadın iç giyimde krem rengi kullanılırken, çağdaş kadın iç giyiminde beyaz çoğunluğu oluşturmaktadır. Geleneksel kadın iç giyimde süslemede ise farklı renklerin kullanıldığı, çağdaş kadın iç giyiminde beyazın ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4. Kadın İç Giyiminde Kullanılan Beden Model – Kesim Teknikleri

Beden Model ve Kesim Teknikleri		İç Giyim Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyiminde Uygulanan Model ve Kesim Teknikleri	Beden Parçalarına Uygulanan Model ve Kesim	Omuzdan Etek Ucuna Düz İnen, Hafif Geniş Kesim	1
		Kol Altından Etek Ucuna Düz İnen Bol Kesim	1
		Omuzdan Etek Ucuna İnen Hafif Açılımlı	1
		Ön ve Arka Beden Ortası Kumaş Katı	3
	Omuz	Yarı Dikişli, yarı dikişsiz	1
		Dikişsiz	2
	Yan	Dikişli	3
		Dikişsiz	2
	Uygulanan Kesimler ve Modeller	Hafif Kavisli Üçgen Kesim Parça	1
		Bedeni Pensli	1
		Korsaj	1
		Üçgen Görünümlü Bütün Bir Ağ Parçası	1
	Etek Ucu	Beden Genişliğinde	1
		Hafif Açılımlı	1
		Açılımlı	1
		Geniş	1
	Paça	Geniş	1
		Kalça Hızasında	2
Boy	Diz Üzerinde	2	
	Diz altında	1	
Yaka Model Kesim Teknikleri	Kare Yaka (Köşeleri Yuvarlak)	1	
	Sıfır Yaka	2	
	Yakasız	1	
Kol Model Kesim Teknikleri	Takma Kol	2	
	Üçgen Kuşlu Kol	1	
	Kare Kuşlu Kol	1	
	Kolsuz	1	
Kapanma Model Kesim Teknikleri	İlik-Düğme İle	1	
	Fiyonk İle	1	
	Kapanmasız	2	
Çağdaş Kadın İç Giyiminde Uygulanan Model ve Kesim Teknikleri	Beden Parçalarına Uygulanan Model ve Kesim	Vücut Formuna Göre	3
		Vücuda Hafif Oturan	1
		Göğüs Formuna Göre	1
		Ön-Arka Beden Ortası Kumaş Katı	3
		Göğüs Üzerinde Sivri Bitecek Kesim	3
	Omuz	Dikişli	1
		Askılı	3
	Yan	Dikişli	4
		Dikişsiz	1
	Uygulanan Kesimler ve Modeller	Göğüs Kısmı Pensli	1
		Beden Genişliğinde	2
	Etek Ucu	Hafif Açılımlı	1
Hafif Paçalı		2	
Boy	Göğüs Altında	1	
	Diz Üzerinde	1	
	Kalça Hızasında	3	
Yaka Model Kesim Teknikleri	Model Uygulamalı Sıfır Yaka	2	
	Oyuntulu Sıfır Yaka	1	
	Yakasız	1	
Kol Model Kesim Teknikleri	Kolsuz	4	
Kapanma Model Kesim Teknikleri	Fermejüp ile	1	
	Kopça ile	1	
	Kapanmasız	3	

İncelenen geleneksel kadın iç giyiminde; ön ve arka ortaları kumaş katı, omuzu dikişsiz, yanı dikişli, çeşitli kesiklerin, etek ucunda farklı kesimlerin uygulandığı, boyu diz ve kalça hizasında, sıfır yaka, takma kol ve kapanmasız modellerin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Çağdaş kadın iç giyimlerine bakıldığında; vücut formuna göre, ön-arka beden ortası kumaş katı, göğüs üzerinde sivri biten kesim, askılı, yanı dikişli, etek ucu beden genişliğinde, hafif paçalı, model uygulamalı sıfır yaka, kolsuz ve kapanmasız modellerin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 5. Kadın İç Giyiminde Uygulanan Üretim ve Dikiş Teknikleri

Üretim ve Dikiş Teknikleri			İç Giyim Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyimlerinde Uygulanan Üretim ve Dikiş Teknikleri	Üretim Teknikleri		Haute Couture	5
	Dikiş Teknikleri	Elde Yapılan	Çırpma Dikiş	1
			Baskı Dikiş	5
		Makinede Yapılan	Düz Dikiş	1
			İngiliz Dikiş	1
			Çift Sıra Spor Dikiş	2
			Overlok	1
	İnce Sarma ile	1		
	Üretim Tekniği			Hazır Giyim
Çağdaş Kadın İç Giyimlerinde Uygulanan Üretim ve Dikiş Teknikleri	Dikiş Tekniği	Makinede Yapılan	Düz Dikiş	1
			Çift Sıra Spor Dikiş	1
			Overlok	5
			Sarma Tekniği	1
			Biye İle	1

İncelenen geleneksel kadın iç giyimlerin tümünde haute couture üretim yapıldığı görülmektedir. Dikiş tekniklerinden elde yapılan baskı dikiş birinci sırada, makinede yapılan çift sıra spor dikiş birinci sırada uygulanmaktadır. Çağdaş kadın iç giyimlerin tümü hazır giyim üretim tekniği ile çalışılmıştır. Dikiş tekniklerinden overlok dikiş birinci sırada uygulanmaktadır.

Tablo 6. Kadın İç Giyimlerin Süslemesinde Seçilen Konular ve Süsleme Teknikleri

Elde ve Makinede Yapılan Süsleme Teknikleri			İç Giyim Sayısı	
Geleneksel Kadın İç Giyimlerinde Uygulanan Süsleme Seçilen Konular ve Süsleme Teknikleri	Süslemeye Seçilen Konular	Bitkisel	Gül	1
			Hercai	1
			Dal	2
			Yaprak	2
		Geometrik	Düz Çizgi	3
			Kare	1
			“C” Kıvrım	1
			Yarım Daire	1
			Daire	2
			Figürlü	Arı
	Süsleme Teknikleri		Harç Dikme	1
			Kapitone (Sırma)	1
			Dantel Dikme	1
			Kanaviçe	1
		Nakış	1	
Çağdaş Kadın İç Giyimlerinde Uygulanan Süsleme Seçilen Konular ve Süsleme Teknikleri	Süslemeye Seçilen Konular	Bitkisel	Gül	2
			Gonca	1
			Çiçek	1
			Dal	2
		Geometrik	Yaprak	3
			Yarım Daire	1
			Daire	2
	Süslemesiz			1
	Süsleme Teknikleri		Dantel Dikme	4

İncelenen geleneksel kadın iç giyiminde süsleme konularından bitkisel bezeme (dal, yaprak); geometrik bezeme (düz çizgi, daire) ile birinci sırada yer almaktadır. Süsleme tekniklerine bakıldığında, farklı tekniklerin uygulandığı görülmektedir. Çağdaş kadın iç giyiminde süsleme konularından bitkisel bezeme yaprak birinci sırada, gül, dal ikinci sırada; geometrik bezeme daire ile birinci sırada yer almaktadır. Dantel dikme tekniğinin, çağdaş kadın iç giyimlerin çoğunluğunda uygulandığı görülmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

İç giyim, vücudun fizyolojik hareketlerine imkân vermelidir. Kadın iç giyimlerinin vücuda uygunluğu ve hareketleri kısıtlamaması, rahat ve kullanışlı özelliklere sahip olması çok önemlidir. Bu sebeple, geleneksel ve çağdaş kadın iç giyimleri; kullanılan giysi cinsi, malzeme, renk, uygulanan model ve kesim teknikleri, üretim ve dikiş teknikleri, süslemede seçilen konular ve süsleme teknikleri ile vücuda uygunluğu incelenerek, giysi konforuna ilişkin özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada şu sonuca ulaşılmıştır.

İnsanların yaşadıkları çevresel koşullar, iklim, kültür gibi etkenler giyim tarzı üzerinde etkili olmuştur. Geleneksel kadın iç giyimlerin önemli değişimlerden geçerek günümüzde de kullanıldığı görülmektedir. Bu değişim; geçmişte giyilen kıvratma gömleğin yerini günümüzde atlete, iç fanılanın yerini bodye, göğüslerinin düzgün durması için kullanılan önü kapalı, yandan iliklenen ya da kaytanla bağlanan sıkmanın yerini sutyene, tikoltanın kombinezona, iç donun ise külotla bırakması ile açıklanabilir.

Konya merkez geleneksel kadın iç giyimleri incelendiğinde patiska (pamuklu), kıvratma kumaş (bürümcük), örme kumaş gibi pamuklu kumaşların kullanıldığı görülmektedir. Günümüzde ise penye kumaşın çoğunluğu oluşturduğu belirlenmiştir. Pamuklu kumaşların sağlam olduğu ve sağlığı olumlu yönde etkilediği bilinirken, çağdaş kadın iç giyimlerinde kullanılan penye kumaşların da esneklik özelliği sayesinde hareket kolaylığı sağlaması ve dokuma kumaşlara göre nemi daha çok çekmesi penye kumaşın ergonomik özelliğini vurgulamaktadır.

Geleneksel kadın iç giyimlerinde pamuklu dikiş ipliği, çağdaş kadın iç giyimlerinde polyester dikiş ipliği görülmektedir. Geleneksel kadın iç giyimlerin süslemesinde nakış ipliği, çağdaş kadın iç giyimlerin süslemesinde ise dantel kumaş tercih edildiği ortaya çıkmaktadır. Çağdaş kadın iç giyimlerinde dantel kumaş kullanımı iç giyimi gösterişli hale getirme düşüncesi ile açıklanabilir.

Geleneksel kadın iç giyimlerinde farklı renklerin kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, kumaşlarda tercih edilen ana rengin kişi zevkine göre değiştiğini ortaya koymaktadır. Geleneksel kadın iç giyimlerinde kullanılan yardımcı malzeme ve süsleme malzemelerindeki çeşitlilik kumaşta kullanılan renkler ile paralellik göstermektedir. Çağdaş kadın iç giyimlerinde ise çoğunluğu beyaz oluşturmaktadır.

Geleneksel kadın iç giyiminde; ön ve arka ortası kumaş katı, omuzu dikişsiz, yanı dikişli, çeşitli kesiklerin, etek ucunda faklı genişliğin uygulandığı, boyu diz ve kalça hizasında modellerin beğenildiği görülmektedir. Çağdaş kadın iç giyimlerinde ise vücut formuna göre, ön-arka ortası kumaş katı, göğüs üzerinde sivri biten kesim, askılı, yanı dikişli, etek ucu beden genişliğinde, hafif açılımlı modeller tercih edilmektedir. İç giyim dış giyim özelliklerine göre değişmesi bu durumu açıklamaktadır.

Geleneksel ve günümüz kadın iç giyimlerinde, oyuntulu yakalardan sıfır yaka beğenilerek uygulanmaktadır. Çağdaş, oyuntulu yakaların rahat olması, dışa giyilen giysileri olumsuz etkilememesinin tercih nedeni olduğunu belirtmiştir (1996: 209).

Geleneksel kadın iç giyimlerinde takma kol uygulanırken, çağdaş kadın iç giyimlerinde kolsuz modellerin uygulandığı ortaya çıkmaktadır.

İncelenen geleneksel ve çağdaş kadın iç giyimlerinde kapanmasız modellerin ortak özellik olması, modellerin çok sevilerek uygulandığını ortaya koymaktadır.

Geleneksel kadın iç giyimlerin tümü haute couture tekniği ile üretilirken, çağdaş kadın iç giyimlerin tümü hazır giyim tekniği ile üretilmiştir. Bu sonuç, hazır giyim üretiminin hızla artması, daha ekonomik olması ve insanların giysileri dikmeye zaman ayıramaması sebebiyle geleneksel kadın iç giyimlerin yerini hazır iç giyimlere bırakmasıyla açıklanabilir.

Geleneksel kadın iç giyimlerin dikiminde genellikle elde baskı dikiş ve çift sıra spor dikiş, çağdaş kadın iç giyimlerinde overlok dikişi uygulanmaktadır. Overlok dikişin birleştirme ve kenar temizleme özelliğinin bulunması, bu dikiş tekniğinin tercih edilme nedeni olabilir. Geleneksel kadın iç giyimlerinde dokuma

kumaşın; çağdaş kadın iç giyimlerinde penye kumaşın kullanılması, kumaş özelliği uygulanan dikiş tekniğini etkilemektedir

Geleneksel kadın iç giyimlerinde nakış tekniğinden dantel dikmeye, yorganlama tekniğinden kanaviçe tekniğine kadar pek çok süsleme tekniğinin uygulandığı görülmektedir. Teknolojinin gelişmediği dönemde insanlar, günümüz makinelerinin yaptığı dikiş ve süslemeyi bir arada yaparak ne kadar yaratıcı olduklarını ortaya koymuşlardır. Çağdaş kadın iç giyiminde ise dantel dikme tekniğinin çoğunluğu oluşturması, bu tekniğin pratik, kolay uygulanabilir bir yöntem olmasının yanı sıra iç giyimi gösterişli hale getirme düşüncesi ile açıklanabilir.

Kadın iç giyimlerinin ergonomik bir şekilde üretilmesi için;

- ✓ Ergonomik özellikte kadın iç giyimi üretiminde, vücut özelliklerine uygun ve hareketleri engellemeyen model ve kesimlerin tercih edilmesi,
- ✓ Kadın iç giyiminde kullanılan kumaş, yardımcı malzeme, dikiş teknikleri, süsleme malzemesi ve süsleme tekniklerinin kadın ergonomisine uygun olması,
- ✓ Termal özellik taşıyan bürümcük (kıvratma) kumaşların günümüzde de üretimi gerçekleştirilerek çağdaş kadın iç giyimlerinde kullanılması,
- ✓ Geleneksel kadın iç giyiminde olduğu gibi süslemelerin, teknolojik gelişmeler ile şekillenerek çağdaş kadın iç giyimlerinde yer alması önerilerinde bulunulabilir.

7. KAYNAKLAR

Ademoğlu, A., Baymış, G., & Badem, B. (1996). “Konya Evlerinde Bulunan 20.YY Kadın ve Erkek İç Giyimleri”. **Yayınlanmamış Lisans Tezi**, Konya, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi.

Ambrose, Gavin & Harris, Paul. **The Visual Dictionary of Fashion Design**, İstanbul, Literatür Yayınları, 2012.

Aslan, H., & Çelik, F. (2008). “Karadeniz Halk Oyunları Giysilerinin Ergonomik Yaklaşımla Değerlendirilmesi”, **14. Ulusal Ergonomi Kongresi**, Trabzon, Türkiye.

Barışta, Ö. (1985). “XX.Yüzyıl Oyalarında Seçilen Belli Başlı Konular”, **Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler Kongresi Bildiriler Kitabı**, s:235.

Bayraktar, Fatma. **İç Giyim**, Ankara, 1996.

Ceranoglu, M. (2010). “Konya Merkez Geleneksel Kadın İç Giyimlerinin Giyim Sanat Dalı Açısından İncelenmesi”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Konya, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Anabilim Dalı.

Çağdaş, M., & Ceranoğlu, M. (2009). “Geleneksel Konya Merkez Kadın İç Giyimlerinden Kıvratma Gömleklerin Giysi Konforu Açısından İncelenmesi”, **15.Ulusal Ergonomi Kongresi**, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye.

Çağdaş, Miyase. **Kadın Giyiminde Kapanma Payı ve Yaka Çizim Teknikleri**, Ankara, 2002.

Çağdaş, M., & Özkan, N. (2005). “Geleneksel Konya Kadın İç Giyimlerinden Tikolta ve Don’un Giyim Sanatları Açısından İncelenmesi”, **Yeni İpek Yolu Konya Kitabı VIII**, s: 182.

Çağdaş, M., Barışeri, N., & Kelleci, F. (1996). “Geleneksel Konya Merkez Kadın ve Erkek İç Giyimlerinde Kıvratma Gömleklerinin Özelliklerinin Belirlenmesi”, Konya, **Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Projesi**.

Çardak, Fatma., & Değirmenci, Erbil. **Kalıp Hazırlama (İç Giyim)**, İstanbul, 2007.

Çileroğlu, B. (2006). “İç Giyim Üretimine Yönelik 18-50 Yaşları Arası Kadın Beden Ölçüleri Standardizasyonu Üzerine Bir Araştırma”, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Ankara, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Anabilim Dalı.

İlker, C., Tuncay, E., & Önoğlu, S. (1997). “Ödemiş İpeğine İşlenen Nakış Teknikleri”. **Selçuk Üniversitesi Araştırma Fonu Projesi**.

Sever, Şermin. **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, Ankara, 1988.

Sezgin, M. (1985) “Konya Kadınlarının Eski Giysilerinin Model-Kalıp ve Dikiş Özellikleri”, **Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler Kongresi Bildiriler Kitabı**, s:424.

Tekel, Sıdıka. **İç Giyim**, Ankara, 1990.

Türk Dil Kurumu, Ankara, 2005.

Umay, Günay. **Tarihi Türk Kadın Kıyafetleri**, İstanbul, 1986.
Yakartepe, Mehmet., & Yakartepe, Zerrin. **Konfeksiyon Teknolojisi Kumaş'tan Hazır Giyim'e**,
Tekstil ve Konfeksiyon Araştırma Merkezi, İstanbul, 1995.
<www.elearningexamples.com>, [Erişim tarihi: 20.08.2011].